

SPIS TRE CI

POSTANOWIENIA OGÓLNE	3
Def nicje	3
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	4
Ubezpieczenie od ryzyk podstawowych	5
Ubezpieczenie od ryzyk dodatkowych	5
Zakres terytorialny	6
WYŁ CZENIA ODPOWIEDZIALNO CI TOWARZYSTWA	6
ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA	7
Dokumenty wymagane do zawarcia umowy	7
Zabezpieczenia przeciwkradzie owe	8
CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNO CI TOWARZYSTWA	8
SUMA UBEZPIECZENIA	9
SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	10
OBOWI ZKI TOWARZYSTWA	11
OBOWI ZKI UBEZPIECZAJ CEGO	12
USTALENIE ROZMIARU SZKODY I WYSOKO CI ODSZKODOWANIA	13
Szkoda całkowita	13
Szkoda cz ściowa	14
<i>Wariant Ekonomiczny</i>	14
<i>Wariant Standardowy</i>	15
Kradzie pojazdu	15
Koszty dodatkowe	15
Rozliczenie szkody powstałej za granic	16
Pojazd zast pczy	16
Wypłata odszkodowania	17
OGRANICZENIA WYSOKO CI ODSZKODOWANIA	17
Udział własny	17
Amortyzacja	18
Inne ograniczenia wysoko ci odszkodowania	18
ROSZCZENIA REGRESOWE	19
ROZPATRYWANIE ODWOŁA , SKARG I ZA ALE ORAZ ROZWI ZYWANIE SPORÓW	19
POSTANOWIENIA KO COWE	20

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA POJAZDÓW L DOWYCH OD USZKODZENIA I KRADZIE Y (AUTOCASCO)

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia pojazdów l dowych od uszkodzenia i kradzie y (autocasco), zwane dalej „OWU” stosuje si do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpiecze Wzajemnych „TUW” zwane dalej „Towarzystwem”, z podmiotami b d cymi jego członkami lub do niego przyst upuj cymi, zwanymi dalej „Ubezpieczaj cymi”.
2. Ubezpieczaj cy mo e zawrze umow ubezpieczenia na własn rzecz lub na rachunek osoby trzeciej. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na rachunek osoby trzeciej, postanowienia OWU dotycz ce Ubezpieczaj cego odnosz si do osoby trzeciej, z wyj tkiem obowi zku zapłaty składki ubezpieczeniowej. Zarzut Towarzystwa maj cy wpływ na jego odpowiedzialno mo e by podniesiony równie przeciwko Ubezpieczonemu.
3. W porozumieniu z Ubezpieczaj cym do umowy ubezpieczenia mog by wprowadzone w formie pisemnej postanowienia odmienne od ustalonych w OWU.

Definicje

§ 2

Poj ciau yte w OWU oznaczaj :

- 1) **Amortyzacja** – zu ycie elementów pojazdu uzale nione od okresu eksploatacji pojazdu, okre lone w tabeli w § 41 ust. 1.
- 2) **Franszyza integralna** – warto szkody, okre lona kwotowo lub jako procent sumy ubezpieczenia, do wysoko ci której Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialno ci.
- 3) **Kieruj cy** – własciciel pojazdu lub osoba, za któr ponosi odpowiedzialno , z któr pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub której powierzył pojazd – kieruj ca pojazdem w chwili zdarzenia.
- 4) **Kradzie** – kradzie , kradzie z włamaniem lub rozbój w rozumieniu przepisów kodeksu karnego; poj cie to nie obejmuje przywłaszczenia oraz przypadku, gdy sprawca wszedł w posiadanie klucza słu cego do otwarcia lub uruchomienia pojazdu za zgod lub przy braku sprzeciwu Ubezpieczonego lub innej osoby uprawnionej do u ytkowania pojazdu.
- 5) **Maksymalny koszt naprawy** – koszt naprawy pojazdu ustalony według stawek za robocizn obowi zuj cych w autoryzowanych stacjach obsługi danej marki oraz:
  - a) cen zamienników w wariantcie Ekonomicznym,
  - b) cen cz ci oryginalnych w wariantcie Standardowym.Maksymalny koszt naprawy nie jest równoznaczny z wysoko ci odszkodowania.
- 6) **Okres eksploatacji pojazdu** – okres liczony od dnia pierwszej rejestracji pojazdu, a je eli pierwsza rejestracja nast piła po roku produkcji pojazdu – liczony od 31 grudnia roku jego produkcji – do dnia:
  - a) zawarcia umowy ubezpieczenia – przy zawieraniu umowy ubezpieczenia,
  - b) wyst pienia szkody – przy ustalaniu odszkodowania za szkod .
- 7) **Pojazd** – pojazd l dowy zarejestrowany w Rzeczypospolitej Polskiej stosownie do przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym, wraz ze sprz tem oraz urz dzeniami słu cymi do utrzymania i u ywania pojazdu zgodnie z jego przeznaczeniem, a tak e słu cymi bezpiecze stwu jazdy oraz zabezpieczeniu przed kradzie – zamontowanymi w poje dzie na stałe.
- 8) **Suma ubezpieczenia** – kwota odpowiadaj ca warto ci rynkowej ubezpieczonego pojazdu lub wyposa enia dodatkowego w dniu zawierania umowy ubezpieczenia, stanowi ca górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa.
- 9) **Szkoda** – strata maj tkowa polegaj ca na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu pojazdu lub wyposa enia dodatkowego powstała w wyniku zdarzenia, za które Towarzystwo ponosi

odpowiedzialno , wraz z kosztami dodatkowymi, o których mowa w §§ 32-35.

- 10) **Szkoda całkowita** – uszkodzenie pojazdu w takim stopniu, e przewidywany maksymalny koszt naprawy w wariantcie, w którym zawarto umow ubezpieczenia, przekracza 70% warto ci rynkowej pojazdu w dniu zaistnienia szkody.
- 11) **Szkoda cz ciowa** – uszkodzenie pojazdu w takim stopniu, e przewidywany maksymalny koszt naprawy w wariantcie, w którym zawarto umow ubezpieczenia, nie przekracza 70% warto ci rynkowej pojazdu w dniu zaistnienia szkody.
- 12) **Technologiczny czas naprawy** – czas niezbdny do naprawy pojazdu według norm producenta danej marki pojazdu, liczony na podstawie kalkulacji naprawy blacharsko-lakierniczej sporz dzonej w systemie Eurotax lub Audatex.
- 13) **Ubezpieczony** – podmiot, na którego rachunek została zawarta umowa ubezpieczenia.
- 14) **Udział własny** – kwota, o któr Towarzystwo zmniejsza wypłacane odszkodowanie, ustalana jako procent warto ci szkody wyliczonej zgodnie z warunkami zawartej umowy. Udziału własnego nie stosuje si w odniesieniu do wiadczenia z tytułu wynajmu pojazdu zast pczego.
- 15) **Warto pojazdu** - warto rynkowa pojazdu ustalana – w zale no ci od woli Ubezpieczaj cego wyra onej we wniosku o ubezpieczenie - na podstawie publikacji Info Ekspert „Pojazdy samochodowe – warto ci rynkowe” lub Eurotax, z uwzgl dnieniem marki, typu, modelu, roku produkcji, rzeczywistego przebiegu, okresu eksploatacji, stanu technicznego i wyposa enia pojazdu, bez wyposa enia dodatkowego, o którym mowa w punkcie 18. W przypadku braku notowa rynkowych danego pojazdu, warto ustalana jest na koszt Ubezpieczaj cego według indywidualnej oceny dokonanej przez uprawnionego rzeczoznawc , zaakceptowanego przez obie strony.
- 16) **Warto pozostało ci** – warto pojazdu w stanie uszkodzonym, tj. warto nieuszkodzonych b d uszkodzonych w niewielkim stopniu cz ci lub zespołów pojazdu, które mog by przeznaczone do dalszego u ytku lub sprzeda y.
- 17) **Warto wyposa enia dodatkowego** – warto rynkowa wyposa enia dodatkowego z uwzgl dnieniem marki, typu i roku produkcji.
- 18) **Wyposa enie dodatkowe** - sprz t i urz dzenia zamontowane w poje dzie na stałe, je li nie s standardowo montowane przez producenta lub generalnego importera pojazdu do Rzeczypospolitej Polskiej, stanowi ce:
  - a) sprz t audiofoniczny i audiowizualny,
  - b) gło niki i anteny wraz z instalacjami,
  - c) urz dzenia nawigacji satelitarnej,
  - d) sprz t ł czno ci radiofonicznej i telefonicznej,
  - e) taksometry/kasy fskalne,
  - f) baga niki zewn trzne,
  - g) nakładki, spojler, osłony,
  - h) wszelkiego rodzaju reklamy niezale nie od technologii ich wykonania,
  - i) inne, po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka przez Towarzystwo.
- 19) **Zamienniki** – cz ci zamienne nie oznaczone mark producenta danego pojazdu, które odpowiadaj jako ciowo elementom u ytkim do jego pierwszego monta u i mog by bez ogranicze stosowane w zakładach naprawczych autoryzowanych przez producentów lub importerów danej marki.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest pojazd, którego okres eksploatacji nie przekracza 12 lat b d cy własno ci Ubezpieczaj cego lub b d cy w jego prawnym posiadaniu. Pojazd o dłu szym okresie eksploatacji mo e by ubezpieczony wył cznie po wyra eniu indywidualnej zgody przez Towarzystwo.

2. Przedmiotem ubezpieczenia może być także wyposażenie dodatkowe pojazdu o wartości nie przekraczającej 20% sumy ubezpieczenia pojazdu i nie wyższej niż 8.000 PLN.
3. Ubezpieczenie może obejmować:
  - 1) ryzyka podstawowe,
  - 2) ryzyka dodatkowe.

Ubezpieczenie od ryzyk podstawowych

§ 4

1. Za ryzyka podstawowe uważa się szkody powstałe wskutek:
  - 1) nagłego działania siły mechanicznej w chwili zderzenia pojazdu z innymi pojazdami lub znajdującymi się poza pojazdem przedmiotami, zwierzętami lub osobami,
  - 2) zdarzenia losowego w postaci powodzi, zatopienia, uderzenia piorunu, gradu, huraganu, osuwania lub zapadania się ziemi, wybuchu lub pożaru pojazdu,
  - 3) nagłego działania czynnika termicznego lub chemicznego pochodzącego z zewnątrz lub wnętrza pojazdu,
  - 4) działania osób innych niż wymienione w § 7 ust. 1 pkt 2),
  - 5) przewozu osób wymagających udzielenia nagłej pomocy lekarskiej.
2. Ubezpieczenie pojazdu w zakresie ryzyk podstawowych może nastąpić w jednym z wariantów wybranych przez Ubezpieczającego:
  - 1) wariant Ekonomiczny – polegający na ustaleniu odszkodowania za szkody częściowe w oparciu o ceny zamienników,
  - 2) wariant Standardowy – polegający na ustaleniu odszkodowania za szkody częściowe w oparciu o ceny części oryginalnych.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki ochronnej ubezpieczeniowej od ryzyk podstawowych może zostać objęte wyposażenie dodatkowe pojazdu.
4. Ubezpieczenie od ryzyk podstawowych wyposażenia dodatkowego może być wykazane jako uzupełnienie umowy ubezpieczenia pojazdu od ryzyka podstawowego.

Ubezpieczenie od ryzyk dodatkowych

§ 5

1. Za ryzyka dodatkowe uważa się szkody:
  - 1) polegające na kradzieży pojazdu lub jego elementów, a także uszkodzeniu skradzionego pojazdu w wyniku kradzieży, zwane dalej „ryzykiem dodatkowym kradzieży”,
  - 2) powstałe podczas jazd próbnych, rajdów, wyścigów, jazd konkursowych, treningów,
  - 3) powstałe podczas użytkowania pojazdu jako rekwizytu,
  - 4) powstałe w pojazdach używanych do nauki jazdy lub jazd doskonalących,
  - 5) powstałe w pojazdach wynajmowanych.
2. Ubezpieczenie od ryzyk dodatkowych może być wykazane tylko jako uzupełnienie ubezpieczenia od ryzyk podstawowych i może być zawarte wyłącznie:
  - 1) najpóźniej w ciągu 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia od ryzyk podstawowych,
  - 2) na okres nie dłuższy niż okres ubezpieczenia od ryzyk podstawowych,
3. Ubezpieczeniu od ryzyk dodatkowych nie podlegają motocykle i motorowery.
4. W przypadku samochodów osobowych, osobowości i ciarowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony może być rozszerzenie ubezpieczenia o ryzyko dodatkowe „Wynajem pojazdu zastępczego”, obejmujące zwrot zryczałtowanego kosztu wynajęcia pojazdu zastępczego.
5. Zawarcie ubezpieczenia w zakresie ryzyk dodatkowych wymaga opłacenia dodatkowej składki przewidzianej w taryfie.

Zakres terytorialny

§ 6

Ochrona ubezpieczeniowa pojazdu i przy tym do ubezpieczenia wyposażenia dodatkowego obejmuje:

- 1) w zakresie ryzyk podstawowych oraz ryzyka dodatkowego „Wynajem pojazdu zastępczego” – terytorium państw europejskich,
- 2) w zakresie ryzyk dodatkowych wymienionych w § 5 ust. 1 – terytorium państw Unii Europejskiej oraz Chorwacji, Islandii, Lichtensteinu, Norwegii i Szwajcarii.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI TOWARZYSTWA

§ 7

1. Towarzystwo nie odpowiada za szkody w pojeździe, ani jego wyposażeniu dodatkowym:
  - 1) o wartości nie przekraczającej 400,- zł, z wyjątkiem szkód spowodowanych przewozem osób wymagających udzielenia nagłej pomocy lekarskiej,
  - 2) powstałe wskutek winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego albo osób, za które ponosi odpowiedzialność, z którymi pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub którym powierzył pojazd.
2. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są również szkody:
  - 1) powstałe w pojeździe, którego kierowca w chwili zdarzenia lub przybycia na miejsce zdarzenia jednostki policji znajdował się w stanie po użyciu alkoholu, pod wpływem narkotyków lub innych podobnie działających środków, a także gdy kierowca pojazdem zbiegł z miejsca zdarzenia,
  - 2) powstałe w pojeździe, którego kierowca w chwili zdarzenia nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem, wymaganych przez ustawę Prawo o ruchu drogowym,
  - 3) polegające na zużyciu eksploatacyjnym,
  - 4) powstałe w czasie ruchu pojazdu bez wykonania badania technicznego lub niespełniania jego wymogów tego badania,
  - 5) powstałe w związku z popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przestępstwa,
  - 6) powstałe podczas użycia pojazdu niezgodnie z jego konstrukcyjnym przystosowaniem,
  - 7) spowodowane przewożeniem ładunkiem lub bagażem, a także powstałe na skutek niewłaściwego załadunku, przewożenia bagażu lub ładunku,
  - 8) spowodowane w wyniku przewożenia osób lub rzeczy niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
  - 9) powstałe przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej,
  - 10) powstałe w okolicznościach innych, niż podane w zgłoszeniu szkody,
  - 11) w postaci wady fabrycznej lub wady wykonanej naprawy oraz błędów ich następstwem,
  - 12) polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu ogumienia pojazdu, chyba że uszkodzenia te zostały spowodowane przez osoby inne niż wymienione w ust. 1 pkt 2) lub powstały wraz z innymi uszkodzeniami w okolicznościach objętych umową ubezpieczenia,
  - 13) powstałe w pojazdach pochodzących z kradzieży, przywłaszczenia lub oszustwa,
  - 14) powstałe w wyniku wprowadzenia stanu wojennego lub wyjątkowego, podczas obowiązkowego świadczenia usług na rzecz wojska lub innych podmiotów, w pojazdach czynnie uczestniczących w akcjach protestacyjnych, blokadach dróg,
  - 15) spowodowane działaniem energii jądrowej lub promieniowaniem radioaktywnym,
  - 16) powstałe gdy pojazd znajdował się w zakładzie naprawczym lub myjni albo został powierzony komisowi w celu sprzedaży, a także powstałe podczas prób technicznych oraz jazdy przed lub po naprawie.
3. Towarzystwo nie odpowiada także za szkody:
  - 1) w postaci kradzieży pojazdu, jego elementów lub wyposażenia dodatkowego lub ich uszkodzenia – jeżeli pojazd został nielegalnie wprowadzony na obszar celny

- Rzeczypospolitej Polskiej, zarówno gdy nie został zgłoszony do odprawy celnej, jak i gdy został zgłoszony do odprawy celnej z podaniem danych niezgodnych z rzeczywistością,
- 2) w postaci kradzieży pojazdu, jego elementów lub wyposażenia dodatkowego lub ich uszkodzenia przez osoby inne niż wymienione w ust. 1 pkt 2):
    - a) gdy Ubezpieczający lub osoba wymieniona w ust. 1 pkt 2) wysiadła z pojazdu pozostawiając wewnątrz kluczyki lub sterowniki służące do otwarcia lub uruchomienia pojazdu,
    - b) gdy Ubezpieczający lub osoba wymieniona w ust. 1 pkt 2) po oddaleniu się od pojazdu pozostawiła go bez bezpośredniego nadzoru oraz
      - (1) nie zabezpieczyła poza pojazdem z należytą starannością dowodu rejestracyjnego, karty pojazdu, kluczyków lub sterowników służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu lub uruchomienia urządzenia zabezpieczających pojazd przed kradzieżą,
      - (2) nie zabezpieczyła pojazdu w sposób przewidziany w jego konstrukcji oraz nie uruchomiła wszystkich urządzeń zabezpieczających pojazd przed kradzieżą, określonych we wniosku o ubezpieczenie
    - c) jeżeli na podstawie badań mechanicznych zleconych przez Towarzystwo okazało się, że w okresie posiadania pojazdu przez Ubezpieczającego którykolwiek kluczyk (lub inne urządzenie przewidziane przez producenta pojazdu) umożliwiający uruchomienie silnika lub odblokowanie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych został skopiowany, a Ubezpieczający nie zdał do Towarzystwa wykonanych kopii,
  - 3) w postaci kradzieży radioodtwarzacza, jeżeli po opuszczeniu pojazdu nie zabezpieczono z należytą starannością poza pojazdem wyjmowanego panela.
4. Jeżeli na wniosek Ubezpieczającego – w zamian za obniżenie składki – wprowadzono fransyzę integralną w wysokości 30% sumy ubezpieczenia, Towarzystwo nie odpowiada za szkody polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu pojazdu lub jego elementów nie przekraczające tej wartości.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 8

1. Umowa ubezpieczenia zawiera się na pisemny wniosek Ubezpieczającego, sporządzony na formularzu Towarzystwa.
2. Umowa ubezpieczenia od ryzyk podstawowych i ryzyk dodatkowych zawiera się na okres 12 miesięcy.
3. Zawarcie umowy ubezpieczenia Towarzystwo potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

§ 9

1. Ubezpieczający obowiązyany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo zapytywało w formularzu wniosku albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązyany jest zgłaszać zmiany okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po powzięciu o nich wiadomości.
3. Jeżeli umowa zawierana jest przez przedstawiciela, obowiązek o którym mowa w ust. 1 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
4. W przypadku ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązek określony w ust. 1 i 2 spoczywa także na Ubezpieczonym, jeżeli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

Dokumenty wymagane do zawarcia umowy

§ 10

1. Przy zawieraniu umowy ubezpieczenia Ubezpieczający lub jego przedstawiciel ma obowiązek przedstawić:
  - 1) dowód osobisty lub inny dokument tożsamości,

- 2) dowód rejestracyjny ubezpieczonego pojazdu,
  - 3) kart pojazdu (je eli była wydana),
  - 4) dokument zakupu pojazdu (faktura, umowa, akt notarialny lub inny dokument potwierdzaj cy prawo własno ci),
  - 5) inne posiadane dokumenty dotycz ce pojazdu,
  - 6) w przypadku ubezpieczenia pojazdu zarejestrowanego w kraju po raz pierwszy – komplet dokumentów wymaganych do rejestracji pojazdu.
2. Obowi zek przedstawienia dokumentów wymienionych w ust. 1 pkt 3 – 6 nie dotyczy kontynuacji umowy ubezpieczenia.

Zabezpieczenia przeciwkradzie owe

§ 11

1. Udzielenie ochrony ubezpieczeniowej od ryzyka dodatkowego kradzie y, uzale nione jest od zainstalowania w poje dzie (z wył czeniem przyczep) urz dze zabezpieczaj cych przed kradzie , posiadaj cych wymagany odpowiednimi przepisami atest, których rodzaj uzale niony jest od warto ci brutto pojazdu w chwili zawierania umowy ubezpieczenia.
2. W przypadku samochodów osobowych, osobowo-ci arowych oraz ci arowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t. – o warto ci brutto:
  - 1) do 20.000 PLN – wymagane jest co najmniej jedno zabezpieczenie mechaniczne w postaci zewn trznej blokady kierownicy lub sprz gła, blokady skrzyni biegów, b d urz dzenia odcinaj cego dopływ paliwa lub pr du.
  - 2) powy ej 20.000,00 PLN do 50.000,00 PLN – wymagane jest jedno samodzielne zabezpieczenie elektroniczne w postaci alarmu, elektronicznej blokady uruchomienia silnika (w tym immobiliser),
  - 3) powy ej 50.000,00 PLN do 150.000,00 PLN – wymagane s dwa ró ne samodzielne zabezpieczenia elektroniczne okre lone w pkt.2,
  - 4) powy ej 150.000,00 PLN – wymagane zabezpieczenia ustalane s indywidualnie.
3. W przypadku samochodów ci arowych o dopuszczalnej masie całkowitej powy ej 3,5 tony, ci gników siodłowych i autobusów o warto ci brutto:
  - 1) do 80.000,00 PLN – wymagane jest jedno zabezpieczenie mechaniczne w postaci zewn trznej blokady kierownicy lub sprz gła, blokady skrzyni biegów, b d urz dzenia odcinaj cego dopływ paliwa lub pr du,
  - 2) powy ej 80.000,00 PLN do 300.000,00 PLN – wymagane jest jedno samodzielne zabezpieczenie elektroniczne w postaci alarmu lub immobilisera,
  - 3) powy ej 300.000,00 PLN – wymagane zabezpieczenia ustalane s indywidualnie.
4. W przypadku ci gników rolniczych, których warto nie przekracza 80.000,00 PLN, nie s wymagane adne zabezpieczenia. W pozostałych przypadkach stosuje si odpowiednio postanowienia ust. 3 pkt 2 i 3 niniejszego paragrafu.
5. Towarzystwo mo e uzale ni zawarcie umowy ubezpieczenia od spełnienia dodatkowych warunków technicznych dotycz cych zabezpieczenia przed kradzie , w zale no ci od rodzaju, marki lub warto ci pojazdu.

CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNO CI TOWARZYSTWA

§ 12

1. Odpowiedzialno Towarzystwa rozpoczyna si od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, nie wcze niej jednak ni od dnia nast pnego po zawarciu umowy.
2. Je eli Towarzystwo ponosi odpowiedzialno jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, Towarzystwo mo e wypowiedzie umow ze skutkiem natychmiastowym i da zapłaty za okres, przez

który ponosiło odpowiedzialność .

3. W razie opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, o ile po upływie oznaczonego w dokumencie ubezpieczenia terminu płatności raty Towarzystwo wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności ci.

§ 13

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a jeżeli jest przedsiębiorcą - w terminie 7 dni licząc od dnia jej zawarcia.
2. Towarzystwu przysługuje prawo wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w razie:
  - 1) podania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nieprawdziwych okoliczności istotnych dla oceny ryzyka wystąpienia szkody lub oceny jej rozmiaru, o które Towarzystwo zapytywało we wniosku o ubezpieczenie lub innych dokumentach, lub niepoinformowania Towarzystwa o zaistnieniu takich okoliczności w czasie trwania umowy ubezpieczenia,
  - 2) zaistnienia w okresie ubezpieczenia więcej niż dwóch szkód z tej samej przyczyny, zawnionej przez Ubezpieczonego,
  - 3) uzasadnionego podejrzenia wyłudzenia lub usiłowania wyłudzenia odszkodowania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli Towarzystwo złożyło w tej sprawie zawiadomienie do organów ścigania.
3. Ubezpieczającemu przysługuje prawo wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w przypadku:
  - 1) odmowy wypłaty odszkodowania przez Towarzystwo,
  - 2) nieudzielenia przez Towarzystwo Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu informacji przewidzianych przepisami prawa, dotyczących umowy ubezpieczenia, o które Ubezpieczający lub Ubezpieczony zwrócił się na piśmie
4. W przypadkach wymienionych w ust. 2 i 3 rozwiązanie umowy następuje z upływem 7 dni od daty doręczenia wypowiedzenia.
5. Każda ze stron może rozwiązać umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w terminie 14 dni od zgłoszenia przez drugą stronę daty zmiany wysokości składki w związku z ujawnieniem okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku.

§ 14

Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu, a odpowiedzialność Towarzystwa kończy się :

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia,
- 2) z upływem terminu płatności raty składki w przypadku, o którym mowa w § 12 ust. 3
- 3) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub upływu okresu wypowiedzenia – w przypadkach określonych w § 13,
- 4) z dniem doręczenia wypowiedzenia umowy, o którym mowa w § 12 ust. 2 oraz w § 16 ust. 4,
- 5) z dniem wyczerpania się sumy ubezpieczenia na skutek wypłaty odszkodowania .
- 6) z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą lub kradzież pojazdów,
- 7) z dniem wyrejestrowania pojazdu,
- 8) z dniem przeniesienia prawa własności pojazdu.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 15

1. Suma ubezpieczenia pojazdu ustalana jest przez Ubezpieczającego w porozumieniu z Towarzystwem i deklarowana we wniosku o zawarcie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości rynkowej pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Suma ubezpieczenia pojazdu fabrycznie nowego zakupionego u autoryzowanego dealera

- mo na ustali w wysoko ci równej kwocie okre lonej w fakturze sprzeda y tego pojazdu, pod warunkiem, e od daty wystawienia faktury upłyn ł nie wi cej ni jeden miesi c.
3. Suma ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2, po opłaceniu dodatkowej składki jest uznawana przez Towarzystwo za warto rynkow pojazdu przez okres pierwszych 6 miesi cy trwania umowy ubezpieczenia, o ile do dnia szkody przebieg pojazdu nie przekroczył 15.000 km i pojazd nie posiadał wcze niej uszkodze .
  4. Je eli wła ciciel pojazdu był uprawniony do odliczenia podatku VAT naliczonego przy jego nabyciu, suma ubezpieczenia pojazdu jest okre lona bez uwzgl dnienia podatku VAT.
  5. Sum ubezpieczenia wyposa enia dodatkowego pojazdu okre la Ubezpieczaj cy na podstawie jego warto ci rynkowej, z uwzgl dnieniem cen detalicznych przedmiotów tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, pomniejszonych o stopie zu ycia, z zastrze eniem pkt 1 i 2;
    - 1) umow ubezpieczenia fabrycznie nowego wyposa enia dodatkowego mo na zadeklarowa w wysoko ci równej kwocie okre lonej w fakturze sprzeda y tego wyposa enia, je eli od daty zakupu upłyn ł nie wi cej ni jeden miesi c,
    - 2) je eli wła ciciel był uprawniony do odliczenia podatku VAT naliczonego przy nabyciu wyposa enia dodatkowego, suma ubezpieczenia jest okre lona bez uwzgl dnienia podatku VAT.
  6. Suma ubezpieczenia pojazdu i suma ubezpieczenia wyposa enia dodatkowego pojazdu ulegaj odpowiednio zmniejszeniu o wysoko ka dego wypłaconego odszkodowania.
  7. W przypadku zmniejszenia sumy ubezpieczenia o wysoko wypłaconego odszkodowania, Ubezpieczaj cy mo e dokona doubezpieczenia pojazdu przez zawarcie uzupełniaj cej umowy ubezpieczenia do ko ca trwania okresu ubezpieczenia podstawowej umowy na kwot odpowiadaj c ró nicy mi dzy warto ci pojazdu lub wyposa enia dodatkowego a pozostał po wypłacie sum ubezpieczenia. Doubezpieczenie mo e nast pi najpó niej w ci gu 21 dni od daty wypłaty odszkodowania.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 16

1. Składk oblicza si za czas trwania odpowiedzialno ci Towarzystwa.
2. Składk ubezpieczeniow ustala si według taryfy obowi zuj cej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, a w przypadku dokonywania zmian umowy ubezpieczenia lub zawarcia uzupełniaj cej umowy ubezpieczenia, o której mowa w § 15 ust. 7 – według taryfy obowi zuj cej w dniu dokonania tych zmian lub zawarcia uzupełniaj cej umowy ubezpieczenia.
3. Składk ubezpieczeniow ustala si z uwzgl dnieniem:
  - 1) marki, rodzaju i roku produkcji pojazdu oraz jego przeznaczenia,
  - 2) sumy ubezpieczenia pojazdu, a w przypadku ubezpieczenia wyposa enia dodatkowego pojazdu tak e sumy ubezpieczenia wyposa enia dodatkowego,
  - 3) okresu ubezpieczenia,
  - 4) wariantu ubezpieczenia,
  - 5) zakresu ubezpieczenia,
  - 6) wykupienia udziału własnego,
  - 7) wykupienia amortyzacji,
  - 8) posiadania niektórych ubezpiecze w Towarzystwie
  - 9) wieku i płci u ytkownika pojazdu oraz okresu posiadania przez niego prawa jazdy,
  - 10) przebiegu ubezpieczenia autocasco Ubezpieczonego, bez wzgl du na ewentualn zmian zakładu ubezpiecze ,
  - 11) strefy regionalnej zamieszkania lub siedziby Ubezpieczonego.
4. W razie ujawnienia okoliczno ci, która poci ga za sob istotn zmian prawdopodobie stwa wyst pienia wypadku, ka da ze stron mo e da odpowiedniej zmiany wysoko ci składki,

poczynaj c od chwili, w której zaszła ta okoliczno , nie wcze niej jednak ni od pocz tku bie cego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego dania druga strona mo e w terminie 14 dni wypowiedzie umow ze skutkiem natychmiastowym.

5. Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji.
6. Spadek warto ci rynkowej pojazdu w czasie trwania umowy ubezpieczenia nie stanowi podstawy do zwrotu składki.

§ 17

1. W zale no ci od wniosku Ubezpieczaj cego, składka ubezpieczeniowa jest płatna:
  - 1) jednorazowo za cały okres ubezpieczenia albo
  - 2) w równych ratach płatnych w równych odst pach czasu, przy czym mo liwo rozło enia na raty oraz liczba rat uzale nione s od wysoko ci składki do zapłaty oraz istnienia innych zobowi za Ubezpieczaj cego z tytułu składek wobec Towarzystwa.
2. Wysoko i terminy płatno ci rat składki ubezpieczeniowej okre la si w dokumencie ubezpieczenia.
3. W przypadku zaistnienia szkody polegaj cej na kradzie y pojazdu lub szkody całkowitej składka staje si wymagalna w cało ci, a nale ne odszkodowanie pomniejszane jest o pozostałe do zapłaty raty składki.
4. Za dzie zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej raty uwa a si dzie , w którym nale na składka ubezpieczeniowa lub jej rata została:
  - 1) uznana na rachunku bankowym Towarzystwa,
  - 2) wpłacona w kasie Towarzystwa,
  - 3) przyj ta przez agenta ubezpieczeniowego Towarzystwa.

§ 18

1. W przypadku wyga ni cia umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta, Ubezpieczaj cemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej, z zastrze eniem ust. 5.
2. Zwrot składki ubezpieczeniowej nast puje na pisemny wniosek Ubezpieczaj cego, po przedło eniu dokumentu ubezpieczenia oraz dokumentu potwierdzaj cego podstaw rozwi zania umowy – stosownie do zapisów § 14.
3. Wysoko składki ubezpieczeniowej podlegaj cej zwrotowi wynosi 1/365 kwoty składki rocznej za ka dy dzie niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, a podstaw jej naliczenia stanowi niewykorzystana kwota sumy ubezpieczenia.
4. Odst pienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwi zanie nie zwalnia Ubezpieczaj cego od obowi zku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
5. Zwrot składki nie przysługuje:
  - 1) w razie wyczerpania si sumy ubezpieczenia na skutek wypłaty odszkodowa ,
  - 2) w razie wypłaty lub zobowi zania do wypłaty odszkodowania za szkod całkowit lub za kradzie pojazdu.

OBOWI ZKI TOWARZYSTWA

§ 19

1. W terminie 7 dni od daty otrzymania zgłoszenia szkody Towarzystwo informuje Ubezpieczaj cego lub uprawnionego pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgod , jakie dokumenty s potrzebne do ustalenia odpowiedzialno ci Towarzystwa lub wysoko ci odszkodowania – je eli jest to niezb dne do dalszego prowadzenia post powania.
2. W przypadku szkody polegaj cej na uszkodzeniu lub zniszczeniu pojazdu, Towarzystwo najpó niej 10-go dnia od zgłoszenia szkody informuje pisemnie Ubezpieczaj cego lub uprawnionego o kwalif kacji szkody (szkoda całkowita czy cz ciowa).

3. Na danie Ubezpieczonego nie b d cego Ubezpieczaj cym, Towarzystwo obowi zane jest udzieli mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotycz praw i obowi zków Ubezpieczonego.

§ 20

1. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Gdyby wyją nienie w powy szym terminie okoliczno ci koniecznych do ustalenia odpowiedzialno ci Towarzystwa lub wysoko ci odszkodowania okazało si niemo liwe, odszkodowanie wypłaca si w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu nale ytej staranno ci wyją nienie tych okoliczno ci było mo liwe; jednak e bezsporn cz odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie okre lonym w ust.1.
3. Je eli w terminie okre lonym w ust. 1 Towarzystwo nie wypłaci odszkodowania, zawiadamia pisemnie osob zgłaszaj c roszczenie o przyczynach niemo no ci zaspokojenia jej roszcze w cało ci lub w cz ci, a tak e wypłaca bezsporn cz odszkodowania.

OBOWI ZKI UBEZPIECZAJ CEGO

§ 21

1. W razie zaj cia wypadku, Ubezpieczaj cy lub kieruj cy pojazdem jest obwi zany:
  - 1) u y dost pnych mu rodków w celu zapewnienia bezpiecze stwa ruchu w miejscu wypadku,
  - 2) u y dost pnych mu rodków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobie enia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 3) niezwłocznie powiadomi Policj :
    - a) o wypadku z ofarami w ludziach,
    - b) o wypadku powstałym w okoliczno ciach nasuwaj cych przypuszczenie, e zostało popełnione przest pstwo,
    - c) o kradzie y pojazdu, jego elementów lub wyposa enia dodatkowego pojazdu ubezpieczonego od dodatkowego ryzyka kradzie y,
    - d) je eli pojazd po zdarzeniu wymaga holowania lub transportu,
  - 4) w razie zderzenia z innym pojazdem ustali , w miar mo liwo ci, dane dotycz ce tego pojazdu, jego posiadacza oraz zakład ubezpiecze , w którym została zawarta umowa obowi zkowego ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej za szkody powstałe w zwi zku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu,
  - 5) w razie uszkodzenia pojazdu przez zwierz ustali , w miar mo liwo ci, wła ciciela zwierz cia, a je li jego wła cicielem jest rolnik - zakład ubezpiecze , w którym ma ubezpieczon odpowiedzialno ci cywiln rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego,
  - 6) zawiadomi Towarzystwo o szkodzie nie pó niej ni w ci gu 2 dni roboczych od powzi cia informacji o jej wyst pieniu, udzielaj c Towarzystwu niezb dnych wyją nie i przekazuj c posiadane informacje,
  - 7) nie dokonywa zmian w uszkodzonym poje dzie bez uprzedniego dokonania ogl dzin przez przedstawiciela Towarzystwa chyba, e przedstawiciel nie dokonał ich w terminie 5 dni roboczych od dnia zgłoszenia szkody,
  - 8) przedstawi Towarzystwu do wgl du oryginał dokumentu ubezpieczenia,
  - 9) w przypadku kradzie y pojazdu ubezpieczonego od dodatkowego ryzyka kradzie y – najpó niej w chwili pisemnego zgłoszenia szkody przedło y do wgl du dowód rejestracyjny i kart pojazdu (o ile została wydana) oraz przekaza do akt szkody wszystkie kluczyki i sterowniki słu ce do jego otwarcia i uruchomienia oraz uruchomienia zabezpiecze przed kradzie ,
  - 10) je eli pojazd został wyposa ony w tachograf – przedstawi Towarzystwu kart znajduj c si w poje dzie w chwili szkody,

wysoko ci równej warto ci pojazdu bez potr cenia warto ci pojazdu w stanie uszkodzonym, nie wi cej ni suma ubezpieczenia.

Szkoda cz ciowa

§ 25

1. Zale nie od woli Ubezpieczaj cego, odszkodowanie za szkod cz ciow ustalane jest w oparciu o:
  - 1) wycen kosztów naprawy sporz dzon przez Towarzystwo albo
  - 2) faktury za napraw .
2. W przypadku ustalenia odszkodowania w oparciu o wycen kosztów naprawy, kwota odszkodowania nie obejmuje podatku VAT, niezale nie od tego, czy wła ciciel jest uprawniony do jego odliczenia, czy nie.
3. Ustalenie i weryfikacja wysoko ci kosztów naprawy odbywa si w oparciu o system Eurotax. W przypadku braku cen cz ci i norm czasowych robocizny w systemie Eurotax, dopuszcza si zastosowanie do ustalenia kosztów naprawy systemu Audatex. Je eli pojazd nie wyst puje w adnym z wymienionych systemów, przyjmuje si ceny i normy dla pojazdu najbardziej zbli onego wła ciwo ciami techniczno-eksploatacyjnymi.
4. W przypadku rozliczenia szkody w oparciu o faktury za napraw , Ubezpieczaj cy jest zobowi zany przed przyst pieniem do naprawy pojazdu przedło y Towarzystwu do zatwierdzenia kosztorys naprawy sporz dzony przez zakład naprawczy oraz po naprawie przedstawi Towarzystwu na jego danie pojazd do ogl dzin.
5. Odszkodowanie za pasy bezpiecze stwa, napinacze pasów bezpiecze stwa, poduszki powietrzne oraz ich sterowniki, wypłacane jest po wydaniu uszkodzonych elementów Towarzystwu.

§ 26

1. W przypadku powstania nast pniej szkody (szkód) przed zako czeniem naprawy pojazdu po szkodzie poprzedniej, Towarzystwo dokonuje ł cznego rozliczenia tych szkód.
2. Je eli ł czna warto szkód, o których mowa w ust.1, przekroczy 70% warto ci pojazdu, szkod uwa a si za całkowit .

§ 27

W przypadku szkody w ubezpieczonym wyposa eniu dodatkowym, stosuje si odpowiednio zasady ustalania wysoko ci odszkodowania za szkod cz ciow , okre lone w § 25.

Wariant Ekonomiczny

§ 28

1. W przypadku ustalenia odszkodowania w drodze wyceny, koszty naprawy obejmuj :
  - 1) stawki za roboczogodzin ustalone przez Towarzystwo w oparciu o rednie ceny usług w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego,
  - 2) koszt cz ci zamiennych i materiałów ustalony na podstawie cen zamienników, a w przypadku braku zamienników – w wysoko ci 50% cen cz ci oryginalnych.
2. W przypadku ustalenia odszkodowania na podstawie faktur:
  - 1) wysoko stawki za roboczogodzin nie mo e przekroczy rednich stawek stosowanych przez warsztaty posiadaj ce autoryzaj producenta danej marki i ka dorazowo podlega weryfikacji i akceptacji Towarzystwa przed rozpocz cciem naprawy,
  - 2) koszt cz ci u tych do naprawy nie mo e przekroczy cen zamienników, a w razie braku zamienników – 70% cen cz ci oryginalnych.
3. Nie stosuje si amortyzacji cz ci, z zastrze eniem § 41 ust. 4.

Wariant Standardowy

§ 29

1. W przypadku ustalenia odszkodowania w drodze wyceny, koszty naprawy obejmuj :
  - 1) stawki za roboczogodzin ustalone przez Towarzystwo w oparciu o rednie ceny usług w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego,
  - 2) 80% cen oryginalnych cz ci zamiennych i materiałów.
2. W przypadku ustalenia odszkodowania na podstawie faktur:
  - 1) wysoko stawki za roboczogodzin nie mo e przekroczy rednich stawek stosowanych przez warsztaty posiadaj ce autoryzacja producenta danej marki i ka dorazowo podlega weryfikacji i akceptacji Towarzystwa przed rozpocz ciem naprawy,
  - 2) koszt cz ciu tych do naprawy nie mo e przekroczy rednich cen cz ci oferowanych przez autoryzowanych dystrybutorów danego producenta.
3. Od cen cz ci odejmuje si amortyzacja , o ile nie została wykupiona. O wysoko ci amortyzacji decyduje okres eksploatacji liczony na dzie zawarcia umowy ubezpieczenia.

Kradzie pojazdu

§ 30

Wysoko odszkodowania ustala si w kwocie odpowiadaj cej warto ci pojazdu z dnia powstania szkody z zastrze eniem § 23 ust.3.

§ 31

W przypadku kradzie y pojazdu ubezpieczonego od dodatkowego ryzyka kradzie y, wypłata odszkodowania nast puje po spełnieniu wszystkich poni szych warunków:

- 1) przeniesienie prawa własno ci pojazdu na Towarzystwo,
- 2) przekazanie kompletu dokumentów wymaganych przy zawarciu umowy ubezpieczenia okre lonych w § 10 ust. 2 – 6,
- 3) zdanie wszystkich kluczyków i sterowników do otwierania i uruchamiania pojazdu oraz urz dze słu cych do uruchamiania zabezpiecze przed kradzie ,
- 4) wyrejestrowanie pojazdu.

Koszty dodatkowe

§ 32

1. W granicach sumy ubezpieczenia Towarzystwo zwraca Ubezpieczaj cemu koszty wynikłe z zastosowania dost pnych mu rodków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobie enia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, je eli rodki te były celowe, chocia by okazały si bezskuteczne.
2. Ponadto Towarzystwo zwraca Ubezpieczaj cemu w granicach sumy ubezpieczenia uzasadnione okoliczno ciami i udokumentowane rachunkami poniesione przez niego koszty:
  - 1) parkowania pojazdu do 14 dni, ale nie dłu ej ni 3 dni od dnia dokonania ogl dzin przez Towarzystwo, je eli Ubezpieczaj cy został o nich powiadomiony,
  - 2) holowania lub transportu:
    - a) motocykla, samochodu osobowego, osobowo-ci arowego lub ci arowego o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony – na zasadach i w wysoko ciach okre lonych w § 33 i 34
    - b) innego pojazdu ni wymienione w lit. a – w wysoko ci okre lonej w § 34.

§ 33

1. Je eli Ubezpieczony skorzystał ze wiadczenia assistance w postaci holowania lub transportu

zast pczego w wysoko ci 100 zł za ka dy dzie technologicznego okresu naprawy, z zastrze eniem ust. 2 – 4.

2. wiadczenie, o którym mowa w ust. 1 przysuguje, je eli technologiczny okres naprawy wynosi co najmniej 2 dni.
3. W przypadku szkody całkowitej i szkody polegaj cej na kradzie y pojazdu ryczałt wypłacany jest za 5 dni.
4. Maksymalny okres, za który wypłacany jest ryczałt wynosi 7 dni, niezale nie od długo ci technologicznego czasu naprawy. Jest to jednocze nie maksymalny limit do wykorzystania w czasie trwania umowy, bez wzgl du na liczb szkód.

§ 38

1. Wypłata ryczałtu, o którym mowa w § 37 nast puje ł cznie z wypłat odszkodowania za szkod .
2. Warunkiem wypłaty wiadczenia jest dokonanie zgłoszenia szkody w okre lonym w OWU terminie.

Wypłata odszkodowania

§ 39

1. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego w wyniku ustale dokonanych w procesie likwidacji szkody, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia s du.
2. Towarzystwo wypłaca odszkodowanie wył cznie w PLN, niezale nie od tego, gdzie szkoda powstała.
3. Odszkodowanie jest wypłacane wła cicielowi pojazdu lub osobie przez niego upowa nionej z zastrze eniem ust. 4.
4. Je eli dokonana została cesja praw z umowy ubezpieczenia albo pojazd jest przedmiotem zastawu, leasingu, kredytu lub te w inny sposób ograniczone zostało prawo własno ci pojazdu, odszkodowanie wypłacane jest podmiotowi uprawnionemu na podstawie odpowiednich umów w sposób wskazany przez ten podmiot.
5. Wypłata odszkodowania nast puje w formie przelewu na rachunek bankowy. W przypadku wyboru przez osob uprawnion innej formy wypłaty, koszt zwi zany z realizacj płatno ci potr cany jest z wypłacanego odszkodowania.

OGRANICZENIA WYSOKO CI ODSZKODOWANIA

Udział własny

§ 40

1. W ka dej szkodzie wprowadza si udział własny w wysoko ci 10 % wysoko ci szkody ustalonej zgodnie z warunkami zawartej umowy, z zastrze eniem ust. 2 i 3.
2. Ubezpieczaj cy mo e znie udział własny, o którym mowa w ust. 1, poprzez opłacenie dodatkowej składki.
3. Je eli kieruj cy pojazdem nie uko czył 25 roku ycia lub posiada prawo jazdy krócej ni 24 miesi ce, udział własny w szkodzie obj tej ubezpieczeniem od ryzyk podstawowych ulega podwy szeniu o dalsze 10 % wysoko ci szkody.
4. Udziału własnego, o którym mowa w ust. 3 nie stosuje si , je eli Ubezpieczaj cy zadeklarował przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, e pojazd b dzie u ytkowany przez osob poni ej 25 roku ycia lub posiadaj c prawo jazdy krócej ni 24 miesi ce.

Amortyzacja

§ 41

1. Wprowadza się amortyzację elementów pojazdu przy ustalaniu odszkodowania za szkody, przyjmując ich wartość zmniejszającą się o procent wynikający z poniższej tabeli:

Okres eksploatacji pojazdu	Procent amortyzacji
do 3 lat	0%
powyżej 3 do 4 lat	10%
powyżej 4 do 5 lat	15%
powyżej 5 do 6 lat	20%
powyżej 6 do 7 lat	25%
powyżej 7 do 8 lat	30%
powyżej 8 do 9 lat	35%
powyżej 9 do 10 lat	40%
powyżej 10 do 12 lat	50%

2. Jeżeli w okresie eksploatacji pojazdu dokonano wymiany części, których wartość została udokumentowana oryginałami faktur, wysokość amortyzacji ustalana jest indywidualnie przy uwzględnieniu okresu ich użytkowania.
3. Ubezpieczający, który zawarł umowę ubezpieczenia w wariancie Standardowym, może wykupić amortyzację przez opłacenie podwyższonej składki ubezpieczeniowej, uzależnionej od okresu eksploatacji pojazdu.
4. Amortyzacji nie stosuje się w odniesieniu do opon, akumulatorów, elementów ciernych układu hamulcowego - do których zalicza się klocki, szczęki, tarcze i bębny, a także w odniesieniu do elementów układu wydechowego - do których zalicza się katalizator, tłumiki i rury. W odniesieniu do tych elementów pojazdu uwzględnia się stopień ich faktycznego zużycia eksploatacyjnego.

Inne ograniczenia wysokości odszkodowania

§ 42

1. Jeżeli zostanie stwierdzone, że kierujący ubezpieczonym pojazdem w chwili szkody przekroczył dopuszczalną na danym terenie prędkość o 30 km/h lub więcej, to ustalone odszkodowanie zmniejsza się o 25%.
2. Jeżeli pojazd wyposażony jest w tachograf, a Ubezpieczający nie przedstawił Towarzystwu karty, na której zarejestrowana została prędkość, z jaką poruszał się pojazd w chwili szkody, to ustalone odszkodowanie zmniejsza się o 25%.
3. Jeżeli uprawniony do odszkodowania ma możliwość odliczenia podatku VAT, przy ustalaniu odszkodowania podatek ten nie jest uwzględniany.
4. Jeżeli składka ubezpieczeniowa opłacana jest ratalnie, Towarzystwo potrąca z ustalonego odszkodowania pozostałe do zapłaty i wymagalne w dniu wypłaty odszkodowania raty składki.
5. Jeżeli Ubezpieczający jest dłużnikiem Towarzystwa z tytułu nieopłaconej składki lub jej raty za obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC), Towarzystwo ma prawo potrącić z ustalonego odszkodowania kwoty odpowiadające nieopłaconej a wymagalnej składce lub racie składki za ubezpieczenie OC wraz z ustawowymi odsetkami przypadającymi od dnia następnego po określonym w polisie OC terminie płatności składki lub jej raty do dnia wypłaty odszkodowania.
6. Jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa od wartości rynkowej pojazdu w dniu zawarcia umowy o więcej niż 20%, to odszkodowanie ustalone według zasad określonych w rozdziale

„Ustalanie i wypłata odszkodowania” wypłacane jest w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia pozostaje do wartości rynkowej pojazdu w dniu zawarcia ubezpieczenia.

7. Postanowie zawartych w ust. 7 nie stosuje się w przypadku szkód polegających na kradzieży pojazdu oraz szkód całkowitych, w których nie zostało wypłacone odszkodowanie.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 43

1. Z chwilą wypłaty odszkodowania przechodzi na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzi na Towarzystwo roszczenia przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany udzielić Towarzystwu niezbędnej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych.
4. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody Towarzystwa zrzekł się roszczenia o odszkodowanie lub je ograniczył, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania, Towarzystwu przysługuje prawo dochodzenia od Ubezpieczającego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

ROZPATRYWANIE ODWOŁAŃ, SKARG I ZAŻAŁENIA ORAZ ROZWIĄZYWANIE SPORÓW

§ 44

1. Ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia może wnosić odwołania, skargi i zażalenia związane z działalnością Towarzystwa:
  - 1) w sprawach dotyczących zawarcia umowy ubezpieczenia – do dyrektora biura regionalnego Towarzystwa, w którym została lub miała być zawarta umowa ubezpieczenia,
  - 2) w pozostałych sprawach – do Zarządu Towarzystwa - za pośrednictwem biura regionalnego, w którym została lub miała być zawarta umowa ubezpieczenia.
2. Odwołanie, skarga lub zażalenie dotyczące zakresu odpowiedzialności lub wysokości świadczenia, powinno być wniesione w terminie 30 dni od daty doręczenia stanowiska Towarzystwa w sprawie.
3. Odwołania, skargi i zażalenia powinny być wnoszone na piśmie.

§ 45

1. Towarzystwo rozpatruje odwołanie, skargę lub zażalenie w terminie 30 dni od dnia jego wniesienia.
2. W razie zaistnienia istotnych przyczyn uniemożliwiających zachowanie terminu określonego w ust. 1, Towarzystwo najpóźniej w ostatnim dniu tego terminu zawiadamia osobę wnoszącą odwołanie, skargę lub zażalenie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin udzielenia odpowiedzi.

§ 46

1. Jeżeli na podstawie treści odwołania, skargi lub zażalenia nie można ustalić ich przedmiotu, Towarzystwo zwraca się do osoby wnoszącej odwołanie, skargę lub zażalenie o wyjaśnienie lub uzupełnienie jego treści w terminie 7 dni od otrzymania pisma Towarzystwa w tej sprawie z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie odwołania, skargi lub zażalenia bez rozpoznania.
2. W razie usunięcia braków zgodnie z ust. 1, termin do rozpatrzenia odwołania, skargi lub

